

سالگرد درگذشت خواجه نصیر طوسی

سالگرد درگذشت خواجه نصیر توسی، و به این مناسبت نگاهی به کارهای او ...

سالگرد درگذشت خواجه نصیر توسی، و به این مناسبت نگاهی به کارهای او

«#؛سال ششصد و هفتاد و دو، به ذیحجه — به روز هجدهم، اندرگذشت در بغداد«#؛ روز درگذشت خواجه نصیرالدین طوسی حکیم، ریاضیدان، فضا شناس و ادیب ایرانی در شعری که در بالا آمد و به تقویم قمری است مشخص شده است. وی برای انتقال مابقی کتب و ابزارهای رصدکردن ستارگان به بغداد رفته بود که در آنجا در 28 ماه مه سال 1273 میلادی (مطابق سال 652 هجری خورشیدی) در 76 سالگی درگذشت.

ابوجعفر نصیرالدین محمد (خواجه نصیر الدین) در جهرود (استان قم) به دنیا آمده و در توس و نیشابور تحصیل کرده بود و سالها در آشیانه ها (دژهای کوهستانی) اسماعیلیه می زیست. یکی از دلایل اقامت او در این آشیانه ها به ویژه در میمون دژ، مطالعه کتاب های موجود در این دژها و استفاده از ابزارهای رصد ستارگان بود. به علاوه، ناصرالدین عبدالرحیم ابی منصور رئیس وقت اسماعیلیه در قهستان از او خواسته بود که چند کتاب را از عربی به فارسی ترجمه کند. یکی از این کتابها که تالیف ابوعلی مسکویه بود **«#؛الطهاره«#؛** عنوان داشت که خواجه نصیر الدین آن را پس از ترجمه و تفسیر و افزودن مطلب، به **«#؛اخلاق ناصری«#؛** تغییر عنوان داد. تالیفات دیگر او عبارتند از: اساس الاقتباس (در علم منطق)، معیار الاشعار (در عروض و قافیه)، اوصاف الاشراف (در تصوف)، تحریر اقلیدس (در هندسه) و

رکن الدین خورشاه رئیس بعدی اسماعیلیه پس از تسلیم شدن به هلاکو خان، خواجه نصیرالدین را به این ایلخان مغول معرفی کرد. خورشاه به اندرز خواجه، تسلیم هلاکو شده بود تا خونریزی کمتری صورت گیرد و کتاب های موجود در دژها از میان نرود. هلاکو خان که همانند سایر سران مغول به مطالعه احوال ستارگان و نجوم علاقه داشت از خواجه خواست که در مراغه، یک رصدخانه بسازد و آن را شخصا از محل درآمد اوقاف اداره کند که این رصدخانه به **«#؛زیچ ایلخانی«#؛** معروف است. خواجه نصیر 22 سال با مغولان همکاری داشت.

در غرب، خواجه نصیر را به دلیل وسعت معلومات **«#؛استاد بشر«#؛** لقب داده اند.